

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII“, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA“ sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoara, Chiorana, Chisețiana, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Concordia (Gh.rla), Cordiana, Coroana (Bistrița), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugioreana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișorul, Hașegana, Însoțire de credit (Vestem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Sângeorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Isvorul (Ighiu), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Ilva-mare), Rîureana (Cap.-Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Sebeșana (Sebeșul săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Silvania, Someșana, Speranța (Hosman), Steaua, Șercăiana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău), Târnavoana, Țișișana, Țibleşana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sânmartin), Vulturul (Tășnad), Zărândoana, Zlăgveana, Zorile.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—

Redactor responsabil:
CONSTANȚIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Nouile proiecte de impozite.

IV. Impozitul asupra câștigului societăților obligate la publicitate.

Impozitul de câștig, ce-l plătesc de prezent societățile obligate la publicitate, sau, cum vom zice, pe scurt, de aici înainte, impozitul de câștig al societăților, se bazează pe dispozițiunile art. de lege XXIV din 1875. Pe lângă acest impozit de câștig, societățile mai plătesc — cum se știe — și un impozit general suplimentar de venit (általános jövedelmi pótdó), care e fixat la 30% dela suma impozitului de câștig.

Impozitele numite în cele precedente au fost modificate prin legile lui Wekerle din 1909, legi, care însă până acum nu au fost puse în vigoare. Prin art. de lege VIII din 1909, Wekerle a modificat legea impozitului de câștig al societăților, cuprinsă în articolul de lege XXIV din 1875, iar impozitul suplimentar general de venit (általános jövedelmi pótdó) a intenționat să se suprimă și în locul lui a adus o altă lege: art. X din 1909, relativ la impozitul de venit, — despre care am vorbit în numărul precedent al revistei noastre.

Noua lege a impozitului de câștig al societăților a lui Wekerle, în esență, nu a urcat sarcinile asupra băncilor. Tot ce a făcut este, că în scopul stabilirii exacte a profitului, ce are să formeze baza de impozit, a fixat în mod lămurit pozițiile de adaus și de subtras din câștigul arătat la bilanț. Ca bază de impozit a luat profitul anului premergător, în locul mediei câștigului de afaceri pe trei ani. Singur numai prin această dispoziție din urmă, sarcina impozitului de câștig la bănci s'a urcat într-o câtva, mai cu seamă, că în caz de perdere, aceasta se putea detrage numai pe un an.

Prin proiectele actualului ministru de finanțe Teleszky, se intenționează să se pună în vigoare articolul de lege VIII din 1909 al lui Wekerle, privitor la impozitul de câștig al societăților. Se menține însă pentru societăți și impozitul suplimentar general de venit, căci cum am văzut din scrisorile noastre precedente, art. X din 1909 al lui Wekerle, privitor la impozitul de venit, se introduce numai pentru persoanele fizice cu un venit anual de cel puțin K 10,000.—.

Actualul ministru prin noul său proiect intenționează, în prima linie, urcarea impozitelor la bănci și, după cum se spune în motivarea proiectului său, el calculează a se încasa sub acest titlu un plus de K 36.000,000.— în favorul vistieriei statului.

Pentru atingerea scopului, ce-l urmărește, proiectul din chestiune, pe deoparte modifică veniturile, cari după legea lui Wekerle aveau a se detrage din profitul arătat la bilanț, pe de altă parte așează cheia de impozit pe bază progresivă, ceace vom avea prilej să constatăm din cele ce vor urmă mai jos.

* *

Ca să înțelegem cât mai bine modificările, ce se intenționează a se face în legea lui Wekerle și consecvențele acestor modificări, să vedem, cari erau veniturile, ce, în baza numitei legi, se puteau detrage din venitul arătat la bilanțul societăților. Conform §-ului 17 al acestei legi, se puteau detrage:

1. Venitul transpus din anul precedent, cum și alte sume transpuse și provenite din venituri supuse odată la impozit;

2. Venitul provenit din averea proprie sau uzufructuală, ce cade sub impozit fonciar sau de casă, și anume a) la proprietăți fonciare, venitul curat numit în §-ul 16 al legii despre impozitul de venit

și b) la case, venitul brut de chirie; dacă însă în locul impozitului de chirie este aplicat impozitul de clasă de casă, ca venit de chirie se poate detrage numai o astfel de sumă, după care ar cădea un impozit de chirie, care să fie egal cu suma impozitului de clasă de case;

3. La veniturile, cari cad sub impozitele de dobânzi de capital și de rente, se poate detrage venitul provenit din efecte indigene, libere sau supuse la impozit și cari efecte formează proprietatea societății;

4. Dividendele acțiunilor (părtașilor) dela întreprinderile indigene;

5. Sumele primite dela stat ca subvențiuni și dobânzi;

6. Pretensiunile neîncassabile, dacă s'au amortizat în bilanț și acesta este aprobat de adunarea generală; din contră sumele numite numai ca dubioase, sau trecute la rezerva de prevederi sunt supuse la impozit;

7. Sumele amortizate în bilanț sau trecute la rezerve speciale, destinate pentru reînnoirea valorilor cauzate de deprecierea uneltelor, mașinilor și edificiilor — acestea din urmă numai dacă nu cad sub impozit de casă — ale întreprinderilor agricole, industriale etc. și ale întreprinderilor miniere; mai departe la întreprinderile de asigurare sumele, cari se plasează în rezervele de premii ale singuraticelor ramuri de afaceri; tot asemenea venitul de dobânzi al acestor rezerve, dacă rămâne în rezervele înseși; toate aceste rezerve însă numai până atunci se bucură de acest favor, până nu se schimbă destinația lor;

8. Dotațiunile fixate separat an de an, ca tantieme, marce de prezență etc. ale membrilor direcțiunii; mai departe dotațiile de acelaș fel ale membrilor comitetului de supraveghiere și comisarilor de zi;

9. Sumele plasate în fondul de pensuni, respective contribuțiunile funcționarilor societății la asemenea fond;

10. Agio emisiunilor nouă de acțiuni;

11. Spesele de fondare în sensul §-ului 199 al art. de lege XXXVII din 1875, spese, între cari însă nu pot fi nici remunerațiuni date sub orice titluri fondatorilor, și nici spese de aranjament (mobiliar instalațiuni etc.); mai departe se pot detrage spesele de acviziție;

12. Competințele factice plătite Camerei comerciale și industriale, echivalentele, premiile asigurărilor elementare; mai departe impozitele indirecte comunale și de stat, competențele și vămurile, ce revin în sarcina afacerii; dările, competențele și alte contribuții plătite pentru funcționari, întrucât întreprinderea este obligată la aceasta prin lege, statute sau contract; în fine dobânzile pasive și de reescont factic plătite, chirii, arânzi și alte asemenea sarcini;

13. Pagubele pendente ale întreprinderilor de asigurare;

14. Contribuțiile plătite bisericilor pentru scopuri școlare, întreprinderilor miniere pentru societățile lor

de ajutor, comunelor (cu excepția impozitelor suplimentare) pentru scopuri comunale etc.;

15. Veniturile provenite din străinătate, întrucât se poate dovedi, că în afară de impozitul de venit, acolo încă sunt supuse la un impozit similar, și întru cât între statul străin și al nostru există reciprocitate în această privință și

16. Acele pierderi și cheltuieli, cari ar fi trebuit luate în sarcina contului profit și pierdere, dar cari s'au acoperit din venite, sau fonduri supuse deja la impozit.

* * *

Noul proiect al ministrului Teleszky face modificări esențiale în punctele 2, 3, 4 și 8 ale legii lui Wekerle. Astfel la punctul 2 nu admite să se detrage venitul curat al proprietăților fonciare, ci numai venitul catastral, care venit — o știe ori și cine — este neasămănat mai mic decât venitul net factic. La punctul 3, se omit total favorurile, ce se acordau efectelor publice și se înlocuiesc cu dispozițiunea, ce și până acum a fost în vigoare, în sensul ordinațiunii ministeriale speciale, și anume, că din dobânzile de depuneri proprii, 70% sunt scutite de impozit. Punctul 4 de asemenea îl modifică în înțelesul, că acțiunile întreprinderilor, resp. dividendele acestora, numai în acel caz se poate detrage din câștig, dacă societatea interesată are în proprietatea sa cel puțin $\frac{1}{5}$ parte din totalul acțiunilor întreprinderii respective. Și în sfârșit punctul 8 se modifică în sensul, că retribuțiunile membrilor din direcțiune, din comitetul de supraveghiere, din comitetele administrative și ale comisarilor de zi — ori sub ce titlu ar fi plătite ele — nu se mai pot detrage din venitul societății.

Prin aceste modificări băncile vor fi foarte mult împovărate cu noile impozite. Căci chiar dacă am trece peste modificarea propusă la venitul fonciar, faptul că venitul efectelor publice nu va mai fi detras din profitul societății, constituie o astfel de sarcină, care va urca în mod neașteptat impozitul societăților. Față cu această schimbare din proiectul ministerial, s'au ridicat obiecțiuni din toate părțile. S'a cerut, ca venitul efectelor publice, îndeosebi a celor scutite de dare, să poată fi detras din profitul societăților ca și până acum. Cererea aceasta însă nu a fost considerată. S'a cerut apoi ca cel puțin venitul efectelor, ce formează fondurile de garanție ale societăților, ce emit scrisuri fonciare, să se bucure de favorul de până acum. După informațiunile ce le avem asupra desbaterei comisiunii financiare a dietei, nici această cerere nu s'a admis. Tot ce a admis ministrul de resort până acum a fost, ca băncile, cari vor avea în portofoliul lor efecte mai mult decât 20% a depunerilor, venitul surplusului de efecte, să se poată detrage din profitul bilanțului. Mai departe s'a admis să se detrage dobânzile scrisurilor fonciare, întru cât societățile ce le-au emis, nu le-au putut plasa, le țin încă în portofoliul lor, deși împrumuturile, pe baza cărora au făcut aceste emisiuni, le-au lichidat. Această

modificare va avea de bună seamă de rezultat, că unele bănci se vor îngriji, ca să aibă cât mai multe efecte în portofoliul lor. Ușurare deosebită în nouile sarcini de impozite însă nu vor prea aduce nici aceste concesiuni. Nu, pentru că nici aceste dobânzi nu vor fi detruse fără restricțiuni. Cametele aceste pentru anii 1917—1921 nu pot reduce mai mult ca 50%, iar după trecerea acestor ani mai mult ca 30% baza de impozit, față de baza care ar rezulta fără aceste detrageri. Nici ce privește modificarea proiectului la punctul 4, adică la dividendele acțiunilor altor societăți, nu s'a admis nici o schimbare mai simțitoare. Tot ce s'a făcut este că s'a admis a se detrage și dividendele acelor acții, pe cari le-a avut societățile la finea anului 1915, încât posed cel puțin 15% din totalul acțiunilor societăților respective. Dividendele acestea vor fi pe viitor supuse și la impozit de câștig, deoarece sunt foarte puține acele bănci, cari au în portofoliul lor atâtea acțiuni dela una și aceeaș întreprindere, încât să satisfacă cerințele noului proiect și să poată fi scutite de impozit. Gravaminală este în fine și modificarea, ce se face la punctul 8, privitoare la tantiemele membrilor din direcțiune etc. Aceasta încă va contribui la urcarea sarcinilor impozitului de câștig al societăților.

Dar pe lângă schimbările arătate până aci și cari vor urcă foarte mult profitul supus la impozit, sarcinile de impozit ale societăților vor deveni mai mari și pentru că — cum am zis mai sus — cheia de impozit s'a așezat pe bază progresivă, urcându-se simțitor față de trecut. Astfel cheia pentru societățile, al căror câștig anual supus la impozit, nu trece peste 10% a capitalurilor proprii, (capital societar și rezerve proprii, provenite din agio de emisiuni sau din venituri supuse odată la impozit), s'a stabilit la 12%. Dacă însă câștigul este mai mare decât 10% a capitalurilor proprii, atunci pentru surplus cheia aceasta se urcă în modul următor: la câștiguri mai mari de 10%, dar cari nu trec peste 15% a capitalurilor proprii, pentru surplus se aplică o cheie de impozit de 14%; dacă câștigul e mai mare de 15%, dar nu trece peste 20%, cheia este 16%; dacă câștigul e mai mare ca 20% dar nu trece peste 25% al capitalurilor proprii, cheia este 18% și în sfârșit, dacă câștigul este mai mare de 25% dela capitalurile proprii, cheia de impozit este 20%.

Că în ce măsură se vor urcă impozitele de câștig pe viitor, nu e greu de prevăzut. E drept că cele mai multe societăți au venituri mai mici de 10% a capitalelor proprii, și numai puține mai rămân, al căror venit să treacă peste această limită. Cu toate acestea chiar numai faptul în sine, că cheia inițială este 12% față de 10% din trecut, constituie o sarcină destul de însemnată, sarcină, care în aceeaș măsură se resfrânge și asupra impozitului general suplimentar de venit. O mică socoteală va dovedi aceasta. Să presupunem, că o societate cu capitaluri proprii de K 3.000,000 — va avea un venit supus la impozit de

K 250,000 —. Până acum o astfel de societate plăteă K 25,000 — impozit de câștig și K 7,500 — impozit suplimentar general de venit. La un loc deci plăteă K 32,500 —. Pe viitor va plăti impozit de câștig K 30,000 — iar impozit suplimentar K 9,000 —, total deci K 39,000 —. Aceasta însă numai pentru cazul, dacă cu privire la venitele de detras din profitul anual s'ar fi menținut neschimbată legea lui Wekerle. Așa însă, cu modificările actualului ministru, baza de impozit va fi relativ cu mult mai mare ca în trecut și deci cifrele sarcinilor cu mult mai urcate decât în exemplul arătat mai sus.

Prin aplicarea noii legi vor fi împovărate cu deosebire societățile, cari au multe efecte publice. La multe li se vor reduce simțitor câștigul anual. Tocmai de aceea, ministrul a admis, ca societățile, cari din cauza noilor impozite ar fi nevoite să-și reducă dividendă în anii 1917—1921 cu 10%, iar după aceea cu 20%, față de dividendă plătită în 1911—1913, să poată cere reducerea impozitelor.

Fără îndoială noul proiect conține anomalii și modificări în detrimentul băncilor, modificări, cari cu greu pot suportă o critică obiectivă și justă. Află însă îndreptățire în împrejurările extraordinare, create prin războiu și în faptul, confirmat și de ministrul, cumcă toate aceste proiecte sunt numai transitortii și că reformele permanente vor urmă numai după restabilirea păcii. Atunci poate pe baza experiențelor, ce se vor face, se va găsi și pentru impozitele băncilor o deslegare mai corăspunșătoare intereselor lor și intereselor economiei publice.

V. Impozitul asupra câștigurilor de războiu.

Impozitul acesta privește plus-câștigurile realizate de întreprinderile și societățile obligate la publicitate, precum și de persoanele naturale și juridice în anii 1914, 1915 și 1916.

Impozitul este la întreprinderile indigene după aceea parte a plus-câștigului, care nu trece peste 5% ale capitalului propriu — 10% ale plus-câștigului și după fiecare 5% începute ori complete impozitul crește cu 5% până ajunge la 35%. Plus-câștigurile, ce nu trec peste K 10,000 — sunt libere de impozit.

La persoanele fizice și juridice baza impozitului o formează plus-veniturile faptic realizate în anii 1914, 1915 și 1916 față de 1913 sau — după alegerea contribuabilului — față de veniturile medii anuale pe anii 1911, 1912 și 1913. Plus-veniturile, ce nu trec peste K 13,000 — sunt scutite de impozit. Fasiune este obligat a prezenta fiecare, a căruia venit supus la impozit trece în careva din anii de războiu 1914, 1915 și 1916 peste K 13,000 —.

Impozitul este după primul plus-venit de K 10,000 — început ori complet 5%; după următoarele K 10,000 — începute ori complete 10%; după alte K 20,000 — începute ori complete 15% și așa mai departe până la 45%.

In fața secerișului.

În părțile locuite de poporul nostru, secerișul nu-și ia începutul pretutindeni în același timp. În zilele acestea se începe secerișul numai în unele părți ale Bănătuului, urmează apoi celelalte ținuturi dela șes și va ajunge în decursul lunii viitoare și în părțile mai muntoase.

Secerișul în anul acesta are o importanță deosebită nu numai pentru economii români, ci pentru economii tuturor țărilor. Cauza o știe toată lumea.

Când dintr'o întâmplare nefericită altădată, în vremi de pace, economilor li se întâmplă să le ardă recolta secerată, aceasta se numea *daună de foc* și economii prevăzători nici în timp de pace nu întârziiau să-și asigure recolta imediat după seceriș. Ba unii și mai prevăzători și-o asigurau contra focului cât timp eră nesecerată încă, dar aproape de seceriș.

Astăzi însă, în acești ani grei de războiu și de încordare economică a toată lumea, acelaș caz de daună de foc cauzat dintr'o întâmplare nefericită, trebuie numit cu drept cuvânt catastrofă economică a celui rămas neasigurat, deoarece nu numai prețurile s'au urcat, ci — ce e mai mult — produsele distruse de flacăra focului, cu greu se vor putea înlocui.

Astfel în anii aceștia *asigurarea recoltei contra daunelor de foc este o trebuință economică cu mult mai importantă decât în vremile de pace, aceasta nu mai poate și nu este ertat să lipsească din casa nici unui econom cu judecată sănătoasă.*

Însă precum ne îndreptăm atențiunea astăzi mai încordată asupra cerealelor, cu atât mai mult aflăm de bine să ne ocupăm în legătură cu aceasta și de „Banca“ noastră de asigurare. În cei patru ani trecuți ai activității sale, Banca noastră de asigurare, fondată precum se știe de toate băncile românești (și e bine să nu se cufunde cu altă bancă aflătoare tot în Sibiiu) a stat totdeauna gata să servească trebuințele de asigurare ale publicului nostru.

O privire peste dările de seamă a anilor de gestiune expirați, ne arată și în cifre, cât de reale au fost serviciile ce le-a adus „Banca“ noastră de asigurare celor dăunați sub orice raport de asigurare. Despăgubirile primite de asigurații „Băncii“ noastre în cei patru ani trecuți se urcă la suma de un sfert de milion, ceea ce pentru referințele noastre începătoare este o sumă respectabilă. Această sumă ne arată și modul, cum și-a înțeles banca noastră menirea ei specială și rostul ei în concertul băncilor noastre românești. Această sumă, precum și suma rezervelor pe seama asiguraților ei, rezerve relativ prea bogate pentru acoperirea propriilor obligamente, ne explică apoi și încrederea publicului nostru față de „Banca generală de asigurare“. E prea adevărat, că dividendele au fost modeste, însă lucrul principal, interesele asiguraților au fost și sunt bine servite.

Aflăm, că în sezonul secerișului „Banca generală de asigurare“ contractează pe seama economilor noștri

asigur. de recoltă și de nutrețuri chiar și pe timp scurt de 1—2 luni, și încă pe lângă plățirea unor premii de asigurare abia simțite de economii, căci după cum vedem din tarifele „Băncii“ premiile de asigurare, cari se schimbă după calitatea rizicului, localului unde se așează recolta, sunt *între 12 până la 60 fileri* pentru suma asigurată de 100 cor. și pe o lună.

Între astfel de împrejurări ne ținem de datorință și noi cu ocazia secerișului, să atragem atențiunea economilor noștri, *să-și asigure recolta secerată*, pentru că astăzi urmările lipsei de asigurare sunt pentru economii cu mult prea triste.

Cu clarificări servesc toate agenturile principale ale Băncii noastre de asigurare, precum și toate băncile noastre de pretutindenea, preoții, învățătorii noștri și alți bărbați de încredere și în fine direcțiunea „Băncii generale de asigurare“ din Sibiiu. La cerere se trimit oricărui econom doritor de asigurare tarifele și tipăriturile necesare.

JURISDICȚIUNE.

Înștiințarea anteriorului. Dovedirea faptului, că posesorul cambial a înștiințat pe anteriorul său nemijlocit despre neplătirea cambiei (legea camb. § 45) cade în sarcina posesorului cambial. Această normă de dovedire nu a fost invalidată prin ordonanțele referitoare la moratoriu.

(Curia reg. sub Nr. 10443/915 P. IV dela 28 Aprilie 1916).

*

Amortizarea certificatelor interinale ale obligațiilor împrumuturilor de războiu. Prin o ordonanță, No. 1983/1916 M. E., de data 18 Iunie a. c., guvernul normează procedura de urmat la amortizarea certificatelor de războiu.

Pentru amortizarea judecătorească a certificatelor interinale amintite sunt normative, în sensul §-ului 1 al acestei ordonanțe, dispozițiile art. de lege XXXII: 1881, privitoare la amortizarea judecătorească și prescripțiunea hârtiilor de valoare, ce formează obiect al circulației publice.

Dacă înainte de intrarea în vigoare a ordonanței prezente, s'ar fi pornit procedura de amortizare a certificatelor interinale ale obligațiilor împrumuturilor de războiu, pe baza altor norme de drept și nu a art. de lege XXXIII: 1881, atunci dispozițiile luate se invalidează și forul judecătorec competent va înștiința despre aceasta pe cei interesați, cu observarea că afacerea din chestiune cade în competența tribunalului reg. din Budăpesta.

Ordonanța a intrat în vigoare în ziua publicării ei.

CRONICĂ.

Rugare către băncile noastre. Rugăm on. noastre institute de bani, cari încă nu ne-au trimis datele cerute pentru „*Anuarul băncilor române pe 1917*“ să ne trimează de urgență „Chestionarul“ umplut în ordine, căci „Anuarul“ se află deja sub tipar și institutele a căroră date nu ne vor sosi la timp vom fi nevoiți a le lăsa afară din această publicațiune a noastră.

La caz când „Chestionarul“ trimis de noi nu ar fi sosit la destinație ori s'ar fi pierdut, vom trimite, la cerere, altul.

Fabrică de gunoiu artificial în Ardeal. În Budapesta s'a constituit zilele trecute o mare societate pe acții cu capital de K 9 milioane, întemeiată cu scop de a exploata gazul metan dela Bazna la fabricațiunea gunoiului artificial. Fabrica, care va fi una din cele mai mari din țară va fi clădită în *Diciosânmartin*. Societatea stă sub patronatul „Băncii de credit“ și a „Băncii comerciale ungare de Pesta“ și a încheiat deja contract cu „Societatea pentru gazul metan“ întemeiată și aceasta nu de mult — asupra furnisării a circa 70 milioane metri cubici de gaz metan pro an.

Prin întemeierea celor două societăți: a „Societății pentru gaz metan“ și a „Societății pentru fabricarea gunoiului artificial“, se deschid cele mai frumoase prospecte pentru viitoarea dezvoltare a industriei, că și a agriculturii ardelene.

Traficul mărfurilor între Austro-Ungaria și România. Între monarhia noastră și România s'a încheiat zilele trecute o convenție pentru întemeierea unor birouri centrale în scop de a promova și înlesni traficul reciproc de mărfuri. Cu începere dela 1 Iulie a. c., vor funcționa, atât în Viena, cât și în Budapesta, câte un birou pentru traficul mărfurilor. Birourile acestea, în conțelegere cu expoziturile din aceleaș capitale, ale „Comisiunii centrale de import din București“, vor avea să se îngrijească, pe lângă servirea de informații, între cumpărători și vânzători: de câștigarea grabnică a permiselor de export și impozit și în special de transportul grabnic al mărfurilor de export din stațiunile de încărcare la locul destinației lor.

Cu începere dela 1 Iulie 1916 va avea să se facă exportul de mărfuri din Ungaria în România, pe calea ferată sau cu vaporul, exclusiv prin mijlocirea biroului pentru traficul mărfurilor din Budapesta. Transportarea mărfurilor se va face în vagoane puse imediat la dispoziție și instradate militarește, sub numirea de transporturi „Mercur“.

Prolongirea contractului Loteriei de classă. Guvernul a prezentat corpurilor legiuitoare un proiect de lege în sensul căruia contractul în vigoare cu Loteria de classă, ce expiră la finele lui Noembrie 1917, se

va prolongi în mod provizor, pe încă 4 ani. Societatea pe acții pentru loteria de classă va fi obligată a plăti în viitor erarului drept arândă pentru fiecare loz pus în circulație, câte K 15.— (în loc de K 12.— de până acum) dar cel puțin K 1.200.000.— de fiecare loterie. Contractul se poate abziece din partea ministrului de finanțe cu termen de un an.

O nouă ordonanță privitoare la bilanț în Austria. Guvernul austriac a emis zilele trecute o nouă ordonanță cu privire la compunerea bilanțurilor de războiu. Ordonanța este aproape identică cu cea precedentă, de care se deosebește numai într'atât, că fixează ca termen ultim pentru compunerea bilanțurilor ziua de 31 Decembrie 1916, în loc de 30 Iunie a. c.

Recensementul vitelor cornute și a cailor în România. Conform recensementului ultim se află în România 1.288.000 cai și 2.937.000 vite cornute. În anul 1908 România a avut 807.704 cai și 2.585.000 vite cornute.

Sumarul:

Nouile proiecte de impozite. — În fața secerișului. — *Cronică:* Rugare către băncile noastre, Fabrică de gunoiu artificial în Ardeal, Traficul mărfurilor între Austro-Ungaria și România, Prolongirea contractului Loteriei de classă, O nouă ordonanță privitoare la bilanț în Austria, Recensementul vitelor cornute și a cailor în România.

„TIMIȘANA“, institut de credit și economii, societate pe acții în Timișoara.

Publicațiune.

Depunerile spre fructificare cari până de prezent au fructificat la noi cu 5%, începând dela 1 Iulie 1916 vor fructifica cu 4³/₄%.

Direcțiunea.

Concurs.

Pentru ocuparea postului unui ajutor de contabil publicăm concurs cu termen până la 1 Iulie st. v. 1916.

Beneficiile sunt:

Salar 1,600 Cor.

Bani de cvartir 400 „

Cei cari știu purtă contabilitatea independent vor fi preferiți.

Postul este a se ocupa imediat după angajare.

Caransebeș la 24 Maiu 1916.

Consistorul eparhiei gr.-or. române a Caransebeșului.

„VĂLEANA“,

reuniune de păstrare și credit ca însoțire în Măhaciu. — takarék- és hitelegylet mint szövetkezet Ar. Mohácson.

CONVOCARÉ.

Membrii reuniunii de păstrare și credit «Văleana» din Măhaciu (Ar. Mohács) se invită la

a IV-a adunare generală ordinară,

care se va ține la 9 Iulie a. c., 2 ore p. m., în edificiul școlii gr.-cat. din Măhaciu, cu următorul

Program:

1. Constituirea adunării.
2. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere pe anul de gestiune expirat.
3. Eventuale propuneri.

Măhaciu, la 23 Iunie 1916.

Direcțiunea.

MEGHIVÓ.

Az Ar. mohácsi takarék- és hitelegylet mint szövetkezet tagjai

a IV-ik rendes közgyűlésre

meghivatnak, mely Ar. Mohácson f. é. július hó 9-én d. u. 2 órakor, a görög-kath. iskola épületben tartatik meg, a következő

Napirenddel:

1. A közgyűlés megalakulása.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak 1915. évi jelentése.
3. Esetleges indítványok.

Ar. Mohács, 1916. június hó 23-án.

Az igazgatóság.

Activa — Vagyon. Contul Bilanț cu 31 Dec. 1915. — Mérlegszámla 1915. december hó 31-én. Pasiva — Teher.

	K	f		K	f
Cassa în numărar — Pénztári készlet	1,105	28	Părți fundamentale — Üzletrészek	2,000	74
Imprumuturi — Kölcsönök	13,093	18	Fond de rezervă — Tartalékalap	539	22
Mobilier — Berendezés	90	—	Depuneri — Betétek	540	69
Perdere — Veszteség	124	41	Reescompt — Visszleszámitolás	4,240	50
			Cont-curent — Folyószámla	6,991	94
			Interese de cvote neridicate — Fel nem vett üzletrészi kamatok	2	44
			Interese anticipate — Előlegezett kamatok	97	34
	14,412	87		14,412	87

Debit — Tartozik. Contul Profit și Perdere. — Nyereség- és Veszteség-számla. Credit — Követel.

	K	f		K	f
Interese de depuneri — Betéti kamatok	31	84	Interese și proviziune — Kamatok és jutalékok	1,445	75
Interese de reescompt — Visszleszámitolási kam.	1,214	52	Perdere — Veszteség	124	4
Spese — Költségek	68	99			
Dare — Adó	254	81			
	1,570	16		1,570	16

Măhaciu, (Ar. Mohács), 31 Decemvrie 1915.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Alexandru Brumariu m. p.

Petru Borbos m. p.

Ilarie Popa m. p.

Iacob Mirea m. p.

Constantin Popa m. p.

Revăzut și aflat corect. — Megvizsgáltatott és rendben találtatott.

Măhaciu (Ar. Mohács), 23 Iunie 1916.

COMITETUL DE REVIZIUNE: — A FELÜGYELŐBIZOTTSÁG:

Ioan Popa jun. m. p.

Iuonaș Popa m. p.

Alexandru Bărduț m. p.